

ЎЗБЕКИСТОН ҲУКУМАТИ АМАЛДОРЛАРИНИНГ ИФЛОСЛИКЛАРИ ТАСВИРГА ОЛИНГАН УШБУ ВИДЕОДА: Кўрмайсизми, бир журналистнинг унини ўчириш учун ҳукуматнинг бутун бир бошли “армия”си сафарбар этилган!

Журналист Дилдора
Боймураднинг президент
Мирзиёевга қилган видео
муурожаати сиз учун қизиқ бўлмаса,
илтимос, ушбу видеонинг 7.17
дақиқасидан бошлаб маҳаллий
амалдорларнинг бир бева аёлни,
оддий фуқарони қай тарзда
таҳқирлашларини томоша қилинг:

<https://www.youtube.com/watch?v=QRc3RGx-r7E>

Мен Дилдорани яхши танийман.

Бева ҳолига, ногирон аҳволига
бир ўғил, бир қизини гўзал хулқи
қилиб вояга етказган.

У журналист.

Жуда чиройли, юракка яқин
шёрлар ёзади.

Ҳамиша Дилдоранинг
шёрларига ҳавас қилганман.

Мабодо унинг тани сихат,
молиявий “салоҳият” бўлганида
эди, шоирлар қироличаси Ҳалима
Худойбердиева билан бемалол
беллаша оладиган етук шоира
бўлиб етишарди....

Бева аёлнинг, ногирон бир
аёлнинг уйига бирлари шифокор,
бирлари милиса формасида
бостириб кирган бу босқинчиларни
кўринг!!!!

Видеони кўздан кечирарканман,
бошимдан кечирган таҳқирли
кечмишларим кўз олдимда
қайта тикланиб, титраб кетдим:
Бунингдек хўрлик бу мамлакатда
ҳақиқатни айтган, еб тўймас
мансабдорларнинг ҳақиқий
башарасини фош этишга журъат
этган ҳар бир жасоратли халқ
вакилининг қисмати. Худди мана
шу тоифадаги босқинчилар гуруҳи
мен истиқомат қилаётган уйга 10
кишилашиб, худди мана шу тақлид
нақд тўрт бор жинояткорона
бостириб киришган. Худди мана
шунингдек мол-мулкларни
талаш вақтида мени ҳам, (айнан
мени, камера “кўзи” фақат менга

МИРЗИЁЕВНИНГ КЎЗИ ҚАЕРДА?!

қаратилганди) биргина ўзимни
тасвирга олиб туришган: 3-4
нафар фуқаро кийимидаги суд
ижрочилари отлиқ каззоблар, 3-4
нафар миршаб, маҳалла поспони,
маҳалла оқсоқоли, маҳалла
маслаҳатчиси, камига “уйини
шилиб кетаётганимизда юраги
“приступ” бериб, ўлиб-нетиб
қолмасин, нақд балога қолиб
кетмайлик” деган ташвишда
(ўзларининг жинояткорона
ҳаракатлари оқибатини билишадид-
да!), ўз жонларини ўйлаб ўзлари
билан “Тез ёрдам” машинаси, оқ
халатли шифокорларни ҳам етаклаб
келишган.... Нақд тўрт маротаба
мен истиқомат қилаётган уй гарчи
қонунан ўзга шахснинг хусусий
мулки ҳисобланса-да, буни била
туриб, хонадондаги қўлига илинган
нарсани олиб, тепа қаватдан патсга
югуришган.... Худди ўғрилар
каби.... Дахшатнинг ўзиганси!

Яхши, бу тасвирда лоақал
Дилдорага тасвирга туширишга
изин беришибди. Телефонда
гаплашишига кўнишибди. Гарчи
тасвир ортида камерага отилсалар-
да, яхшиямки, уларнинг бу
жинояткорона ҳаракатларини
тасвирга олиб, улгуришибди....

Улар мен истиқомат қилган
хонадонга келишлари билан оқ
қўлимга чанг солишган ва қўл
телефонимни тортиб олишган,
уй телефонининг симларини

кўча безорилар каби бир тортиб,
ўзиб ташлашган, миршаби мени
бурчакка олиб турган!: Гуё бу
хонадон уларнинг измида. Улар
босқинчи. Гуё ўзга мамлактани
ишғол қилишгану, бегона музофот
уларнинг измида. Истаганларини
қилишган. Суратга олишни
истаганимда, фотоаппаратни икки
бўлак қилишган.... Ўзларини
чинакамига босқинчилардек,
ашаддий жиноятчилардек
тутишган.... Эсласам, ҳалигача
ўзимни бир тўда ашаддий
жиноятчилар чанғалига тушиб
қолгандек сезаман ўзимни....
Мен якка эдим, ёлғиз эдим, улар,
қоринбойлар ўнлаб эди....

Мана бу тасвирдаги қоринбойни
кўринг! Шу савлатига кучи
бир аёлни кичик камерани
кўтариволиб тасвирга туширишга
етганини қаранг! Савлатниям
увол қилди бу қоринбой! Бу қорин
кимларнинг ҳаққини ейиш эвазига
қаппайганини Худо билади!
Бир аёлни қақшатгандан кўра,
билакдаги кучингни далага чиқиб
кетмон чопишга сарфлаганинг
яхши эмасми дейдиган мард йўк!

Кўрмайсизми, бир
журналистнинг унини ўчириш
учун ҳукуматнинг бутун бир бошли
“армия”си сафарбар этилган!

Нима учун?

(Давоми кейинги саҳифада)

(Давоми: Боши олдинги саҳифада)

Бир адолатгалаб аёлнинг наинки уனிда ўчириш, овозини буғиш мақсадида суд томонидан солинган ноқонуний жаримани ундириш учун, балки Дилдоранинг сафдошлари кўпайиб кетмаслиги учун! Боймуродова мисолида унинг издошлари кўзларини кўрқитиб кўйиш учун!

Ўзбекистон ҳукуматининг адолатгалабларга “молиявий босим” ўтказиш тактикаси мавжудки, кимда-ким ҳақ-ҳуқуқини талаб қилса, амалдорларни танқид этса, ҳукуматнинг “молиявий хуружи”га учрайди.

Навоий вилоятининг Кармана туманида истиқомат қилувчи Дилдора Боймуродова ҳам ҳукуматнинг “молиявий “атака”сига” учраган журналистлардан бири...

Бугунги кунда Ўзбекистон ҳукуматининг қудрати билан “Ватан хоини”, “Халқ душмани” деган сўзларнинг туб, асл маъно-мазмунини куч билан ўзгартирилган: айни дамда Ўзбекистон ҳукуматининг тасавури ва наздида “Ҳақгалаб” киши “Халқ душмани”, “Адолатгалаб” одам “Ватан хоини” саналади. Ҳақ-ҳуқуқ сўрадингизми, амалдорларнинг қилмишларига танқидий назар ташладингизми, тамом: Сизга “Халқ душмани”, “Ватан хоини” тамғаси босилади.

Ана ундан кейин номингиз қора рўйхатларда! Умр бўйи рангингиз чиқмасдан таъқибу тайқида юраберасиз, босимлар остида қолаберасиз... Додингизни “додангиз” ҳам эшитмайдианаундан кейин. Негаки, сиз амалдорнинг “думини босган” “Халқ душмани” Сиз. Негаки, сиз президент Мирзиёевнинг “портали”га шикоят қилган “Ватан хоини” Сиз! Билингки, сиз амалдорнинг устидан арз қилиш учун Шавкат Миромоновичнинг қабулини сўраган “Халқ душмани” Сиз! (Аслида, босар-тусарини билмай қолган амалдорнинг душманисиз. Аммо сиртларига сув юқтиришни истамаган мансабдорлар юқорига бўрттириброк айтишади, омон қолишлари керак-ку ахир!)

Мен нима учун юқорида “фуқаро кийимидаги суд ижрочилари отлик каззоблар” дедим. Бу бехуда айтилган гап эмас. Бу юзсиз суд ижрочиларини кўрмайсизми?: суд томонидан ноқонуний тарзда жаримага тортилган бева, ногирон аёлни “суд қарорини ижро этиш”

ниқоби остида “талаш” мақсадида уялмасдан келиб ўтирибди!

Биласизми, Навоий вилоятида, нафақат Навоийда, Респубилкамизда оқибатсиз отасидан ўнйиллабалиментололмай ётган болалар қанча? Биласизми, “алиментчик” оталарнинг бўйнида қанча қарздорликлари бор? То фарзанди 18 ёшга етгунга қадар тўламасдан қочиб юрганлари бир талай! Бу ёқда “мамлакатнинг эртаси” деб аталгувчи гўдақлар оч, юпун! Бироқ бу безбет суд ижрочиларининг кўзи алимент тўламай, қочиб юрган оталарни кўрмайди.

Қарздорликлари миллионларни ташкил этса-да! Негаки, ОТАлардан оларини олиб кўйган! Гўдақлар оч қолса, қолсин, бироқ ижрочи “юпун” қолмасин!

Қанчадан фанча фуқаролар “Суд қарорига асосан уйга киритиб кўйишларини” кутиб суд ижрочиларини интиқ кутиб ўтиришибди. Бироқ йиллаб ижро йўқ! Нега? Чунки, иккинчи томон ижрочиға “тортиғи”ни “тўлаб” кўйибди.

Яна бир бечора ўз уйини ноқонуний “ишғол” қилган кимсаларни суд қарорига кўра чиқариши керак. Бироқ, суд ижрочиларини кута-кута кўзлари толган, умри ҳам охирлаб қолган!

Товламачидан қўли билан берган пулларини ололмай, қозилашиб, қарор олганлар қанча! Бироқ, қарор қўлларида-ю, пулларини ундириш учун ижрочи йўқ, ижро йўқ! Негаки, товламачи ижрочини “тоблаб” кўйганига кў-ўйп бўлган!

Давлат бюджетидан миллиард маблағларни ямламай ютиб кўйиб, суд ҳукмига кўра қайтаришга мажбур бўлганлар кўп. Бироқ, суд ижрочисиман деганларини давлат маблағларини туя қилганлар қизиктирмайди. Ижроси ҳам. Негаки, улар “Халқ душмани” эмас, чунки улар “Ҳақиқатчи” эмас.... Ҳукумат раҳбарларининг (каттасидан тортиб майдасига қадар) думини босиб олган эмас улар. Улар бор йўғи молиявий талон-тарожликка йўл кўйган шунчаки майда ўғрилар.... Шу саба уларга тегишли суд қарорлари ўз ижросини ва ўз ижрочисини йиллаб кутади. Ҳатто ижро бўлмасдан қолиб кетиши ҳам мумкин. Суд ижрочиси шундай шахски, қонунни резинка каби чўзади. Резинка эса, кимнинг кучи кўп бўлса, кимда кутрат бўлса, ўша томонга чўзилади!

Ўзбекистон ҳукуматидаги суд

ижрочиларининг фақат биргина юмушлари бор: адолатгалаб журналистларни, ҳуқуқбонларни талаш! Ҳақ-ҳуқуқни сўрайдиган қаламкашлар, ҳуқуқбонларга оид суд қарорлари ижросини тезлаштириш, шилиш! Бунинг учун бугун бир бошли ҳокимият “аскар”ларини – милиса, поспон, маҳаллаком, маслаҳатчи..., “домком”, “партком”, “подъездком” кабилардан иборат “армия”сини объект устига ташлаш, Дилдора кабиларни силласини қуритиш учун сафарбар этиш!

Эй, Худо!

Қандайин қунларга қолдик?!

Қандайин кўргилик бу?!

250 минг сўмлик ногиронлик нафақаси билан болаларини қандай боқсин бу бева бечора?

Боалари қаердан иш топсин ҳақпарвар журналистнинг?

Бу давлат ўз фуқароларидан нима истайди ўзи?

Ҳақ-ҳуқуқини танийдиган ҳар қандай аҳоли қатламини таъқибу таҳдидлар остида хўрлашними, ҳолдан тойдиришними, Ватанидан қувиб солишними, Ватангадо қилишними?

Нима истайди ҳукумат ҳақни таниган халқдан?

Қувғин қилишними?

Нега?

Ўзгаларнинг ҳам “кўзини очиб кўймаслиги” учунми?

Ҳақ-ҳуқуқни билмаган омгани бошқариш сонлиги учунми?

Нега?

Бир ногирон, бева аёлга зўғум қилишдан уялмайдами бу ҳукумат!

Ўзбекистон ҳукуматига шармандали ҳолат эмасми бу?!

Янги президент қаерга қараяпти?

Нега оддий фуқаросини хўрлатиб кўйаяпти?!

Нега бева, ногирон бир журналист аёлга бу қадар кескин ҳужум бўлаяпти?

Каримов вафотидан кейин Мирзиёев тахтга келиши мумкинлиги эҳтимоли ўрмалаб қолган кезларида “Озодлик” радиосига “Халқ ёмғирдан қутилиб, довулга тутиладими?” деб Навоий вилоят аҳолисисаросимада” дея интервью берганлиги сабабли ҳам сазойи қилинаётгандир балки, ким билсин?....

Эҳтимол, бир ногирон журналистга бўлаётган ҳадсиз босимларнинг боши бу ёқдадир?:

https://www.youtube.com/watch?v=NsXc_UN38sM

Малоҳат Эшонқулова

мустақил журналист, ҳуқуқбон

Андижон қирғини

Андижон қирғини билан боғлиқ воқеалар йил ўтган сайин хотиралардан кўтарилаётгани, воқеа гувоҳлари ҳам тафсилотларни унитишга ҳаракат қилаётгани кузатилмоқда. Шу боис Андижон қирғини билан боғлиқ асосий саволлар жавобини OzodJavob орқали бир жойга тўплашга ҳаракат қилдик.

Андижонда 2005 йилнинг 13 майида нима бўлган?

Андижон. 12 майдан 13 майга ўтар кечаси. Акрамийлик гуруҳига аъзоликда айбланиб, судланаётган 23 кишининг қирқгача яқини патруль-пост батальонига ҳужум қилиб, у ердаги курулларни қўлга киритди. Сўнгра улар шаҳардаги ҳарбий қисмга ҳужум уюштирди. Кейин қамоқхонага ҳам ҳужум қилиниб, у ердан судланаётган 23 киши ва бошқа маҳбуслар озодликка чиқариб юборилди. Ўша куни ярим тунда вилоят ҳокимлиги биноси эгалланиб, шаҳар прокурори, солиқ инспекцияси бошлиғи ва бир қанча ҳарбийлар исёнчилар томонидан гаровга олинди. Расмийлар берган маълумотга кўра, ўша тунда 9 ҳарбий ҳалок бўлди.

Андижон 13 май. Эрта тонгдан вилоят ҳокимлиги биноси олдида андижонликлар йиғила бошлади. Майдон эса ҳукумат кўшинлари томонидан ўраб олинди. Тушдан сўнг майдонда, норасмий маълумотларга кўра, 10 мингга яқин одам йиғилди. Одамлар ҳукумат ва Президент истеъфосини талаб қила бошлади. Кечкурун соат 18 лар атрофида отишма бошланди. Одамлар уч томонга бўлиниб

қочди. Президент Ислоҳ Каримов кейинчалик ўтказилган матбуот анжуманида одамларга қарата ўт очишга буйруқ бермаганини айтди. Исёнчилар эса ҳарбийлар БТРлардан ва автоматлардан ҳаммани бир чеккадан ўққа тутганини билдирди.

Андижон қирғинида неча одам ўлдирилди?

2005 йил 13 май куни Андижоннинг Бобур майдонида содир бўлган қонли воқеаларда расмий Тошкент ҳисобича 187 киши, жумладан, аёллар ва болалар нобуд бўлган.

Норасмий манбаларга кўра, Андижон хунрезликлари оқибатида 1000дан зиёд одам ҳалок бўлган.

Бобур майдонидаги қонли фожиадан кейин халқаро жамоатчилик мустақил текширув ўтказишни талаб қилган, бироқ расмий Тошкент рад этган. Шу тахлит, юзлаб одам қирғинбарот қилинган 13 май фожеаси йиллар оша сиру синоатларга кўмилганича қолмоқда.

Андижон қочқинлари кимлар ва улар қаерда?

13 май куни ўз ҳаётини сақлаб қолиш учун юзлаб андижонликлар кўшни Қирғизистонга қочишга мажбур бўлди.

Бир неча ой ўтиб БМТ Қочқинлар идораси кўмагида 500га яқин андижонликлар Руминияга ўтказилди. Кейинчалик

қочқинларга дунёнинг турли мамлакатлари, жумладан, Швеция, АҚШ, Канада каби сиёсий бошпана берилди.

Акрам Йўлдошев ким?

2004 йил июнидан бошлаб Ўзбекистон Миллий хавфсизлик хизмати томонидан биттама-битта ҳибсга олинган андижонлик 23 тадбиркорнинг яқинлари, ҳамкасблари бошлаган намоийшлар пировардида 13 май воқеаларига элтган эди.

Расмийлар “акрамийлар” деб атаган, бу атамани ўзлари тан олмайдиган, лекин Акрам Йўлдошевга алоқаси борлигини инкор этмайдиган андижонлик тадбиркорлардан 23 нафари 2004 йилнинг июнидан бошлаб биринкетин қўлга олинди ва бир неча ой давомида сўроқ қилинди.

Акрам Йўлдошев 1963 йилда Андижон шаҳрида туғилган. Андижон қирғинидан сўнг А.Йўлдошевнинг терговда берган кўрсатмаларига кўра, у дастлаб 1998 йилда 2,5 йилга озодликдан маҳрум этилган. Амнистия бўйича озодликка чиққандан сўнг иккинчи марта 1999 йилда 17 йилга қамалган. Жазони ўташ муассасаларида сил касалига чалинган. 2003 йил октябрида Тошкентдаги жазони ўташ муассасаларининг умумий шифохонаси бўлган 64/18-қамоқхонага келтирилган.

2004 йилда Акрам Йўлдошев ва унинг шерикларига қарашли 11 қорхона ёпилиб, уларнинг раҳбарлари ҳибсга олинган.

А.Йўлдошев ўз кўрсатмасида Андижон туманининг Оқёр қишлоғида акрамийлар ва милиция ходимлари ўртасидаги жиддий жанжалдан сўнг жиҳод бошлашга фатво берганини таъкидлаган.

23 тадбиркор қаерда?

12 майдан 13-га ўтар кечаси Андижон турмасига қилинган ҳужумдан сўнг бошқа маҳкумлар қатори 23 тадбиркор ҳам қамоқдан озод қилинган эди.

Ўша куни қамоқдан чиқиб кетган 23 кишининг 15 нафари кейин яна қўлга олиниб, қамалган, бири қазо қилган, яна бири бедарак йўқолган.

Баъзилари Андижонни ташлаб чиқишга улгурмаган, баъзиларини Ўзбекистон махсус хизмати кўшни давлатлардан ушлаб олиб кетган.

Шу кунда ҳам улар қамоқда. Ҳар ҳолда бу гапни инкор этадиган бошқа маълумот йўқ.

23 тадбиркордан 6 нафари дунёнинг турли бурчакларидан

(Давоми кейинги саҳифада)

(Давоми: Боши олдинги саҳифада)

сиёсий бошпана олишган. Улардан бири Швецияда, уч нафари Ҳолландияда, бири Финляндияда, яна бири АҚШда яшайди.

Андижон кирғини бўйича санкциялар?

2005 йил ноябр: Европа Кенгаши Ўзбекистон ҳукуматига нисбатан санкция жорий қилди. Бир йиллик муддатга жорий қилинган жазо чораларининг биринчи пункти ўларок, Андижонда намоийшчиларга қарши ёппасига ўт очиш ва номутаносиб куч ишлатилиши учун масъул бўлган ҳамда қонли воқеалар юзасидан мустақил тергов ўтказилишига тўсқинлик қилаётган Ўзбекистон расмийларининг Европа иттифоқи ҳудудига киритилиши тақиқланди.

Қора рўйхатга Ўзбекистон президенти киритилмаган бўлсада, унга ўша пайтдаги Ички ишлар вазири Зокиржон Алматов, Мудофаа вазири Қодир Гуломов, ҳозирда ҳам амалда қолаётган Миллий хавфсизлик хизмати раиси Рустам Иноятов каби расмийларнинг исмлари киритилган эди.

2006 йил ноябр: Европа кенгаши Ўзбекистондаги инсон ҳуқуқлари вазиятининг яхшиланмагани ва қонли воқеалар юзасидан мустақил текширув ўтказишга имкон берилмагани боис санкциялар жумласидан виза чеклови олти ойга, қурол эмбаргоси бир йилга узатирилди.

2008 йил ноябр: Андижонда намоийшчиларга қарши ёппасига ўт очиш ва номутаносиб куч ишлатилиши учун масъул бўлган ҳамда қонли воқеалар юзасидан мустақил тергов ўтказилишига тўсқинлик қилаётган Ўзбекистон расмийларига нисбатан жорий қилинган виза чеклови бутунлай бекор қилинди.

2009 йил ноябр: Санкциялар рўйхатида қолаётган қурол эмбаргоси ҳам бекор қилинди.

Манба: “Озодлик” радиоси

Россия Туркияга нисбатан жорий этилган чекловларни олиб ташлади

Туркия Россия ҳарбий учоғини уриб туширганидан кейин Туркияга нисбатан жорий этилган деярли барча чекловлар олиб ташланди, деб айтган Президент Владимир Путин.

Туркия Президенти Ражаб Тойиб Эрдуғон ва Россия Президенти Владимир Путин 3 май куни Қора денгиз соҳилидаги Сочи шаҳрида музокаралар ўтказганлар.

Президент Путин ва Президент Эрдуғон матбуот анжуманида журналистлар саволларига жавоб қайтарганлар.

“Сиз бундан олдинроқ чекловларни олиб ташлаш ҳақида қачон гапиришимиз мумкин деган саволни берган эдингиз. Бугун гапиришимиз мумкин”, деб айтган Россия Президенти.

“Биз чекловларга боғлиқ ҳамма муаммоларни ҳар тарафлама ҳал этишга келишиб олдик”, деган жаноб Путин.

Москва ва Анқара ўртасидаги муносабатлар 2015 йил ноябрида Сурия-Туркия чегарасида Россия қирувчи учоғи уриб туширилгани сабабли ёмонлашган эди.

Бу ходисани Россия Президенти Владимир Путин “орқага урилган пичок” деб таърифлаган эди.

2015 йил охиридан Россия Туркияга нисбатан қатор жазо чораларини жорий этди.

Хусусан, Туркияда етиштирилган мева-сабзавот, озиқ-овқат маҳсулотларини Россияга олиб кириш тақиқланди.

Россиядан Туркияга

самолётларнинг чартер парвозлари бекор қилинди.

Туркия фуқароларига виза тартиби яна қайтадан жорий этилиб, Туркия соҳилларидаги дам олиш масканларига россиялик сайёҳларнинг боришлари тақиқланди.

3 май куни Президент Путин Туркия помидорларини Россияга олиб кириш тақиқи ва Туркия фуқароларига виза талаби ҳозирча кучда қолишини маълум қилди.

Бу чекловлар қачон олиб ташланишини айтмаган Россия раҳбари.

Президент Путин айтишича, россиялик деҳқонлар Туркия маҳсулотларига чекловлар киритилганидан кейин қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш учун банклардан йирик кредитлар олганлар ва ҳукумат ўз деҳқонларининг касодга учрашини хоҳламайди.

“Мана энди биз аниқлик билан Россия-Туркия алоқаларини қайта тиклаш даври тугагани ҳақида гапиришимиз мумкин. Биз нормал шериклик ҳамкорлигига қайтмоқдамиз”, деган жаноб Путин.

Ўтган йили Президент Путин Россия ҳукуматида Туркия билан муносабатларни яхшилаш чораларини кўришга фармон берган эди.

Сочидаги музокаралар пайти Туркияда “Аққую” АЭСини барпо этиш ва Суриядаги вазият ҳам муҳокама этилгани хабар қилинмоқда.

Президент Путин айтишича, Россия АЭС қурилишига 22 миллиард доллар сармоя киритади.

“Аққую” АЭСини 2017 йил ёзида қуришни бошлаш ва икки йил давомида фойдаланишга топшириш режалаштирилгани айтилмоқда.

Манба: Би-би-си Ўзбек

Ўзбекистон Президентининг қарори билан 1 майдан бошлаб Ички қўшинлар Ички ишлар вазирлиги ихтиёрига қайтарилди.

Бу ҳақда Ички ишлар вазири Абдусалом Азизов 2 май куни Тошкентдаги Халқаро пресс-клубда ўтказилган брифингда

– Агар бу хабар рост бўладиган бўлса, бунини Шавкат Мирзиёевнинг МХХ раиси Рустам Иноятовга қарши қатъий бир ҳаракати, деб қабул қилиш мумкин. Чунки милиция собиқ ИИ вазири Зокиржон Алматов давридагидай қуроолланган кучли қўшинларига эга бўлди. Бу ҳолатда

1 майдан бошлаб Ички қўшинлар Ички ишлар вазирлиги ихтиёрига қайтарилди

баёноти берди. Таҳлилчилар 2005 йилги Андижон воқеаларидан сўнг Ички ишлар вазирлигидан Миллий хавфсизлик хизматига ўтказиб берилган қўшиннинг аввалги “эгаси”га қайтарилишини ИИВнинг кучайтирилиши, деб баҳолади.

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазири Абдусалом Азизов 2 май куни ички топшириқлар қўшинларини Ички ишлар вазирлиги сафларига қабул қилиб олиш якунлангани тўғрисида баёноти берди.

Бу ҳақда хабар хабар қилган нашр Азизовнинг баёнотидан иқтибос келтирди:

“Президентнинг қарори билан бу қўшинлар бизга қайтариб берилди. 1 майдан бошлаб улар юридик жиҳатдан тўла Ички ишлар вазирлиги ихтиёрида”, деган жумладан Абдусалом Азизов.

Ички ишлар вазирлиги расмий сайти кўчириб босган ЎзА агентлиги хабарида Ички қўшинларнинг ички ишлар вазирлигига ўтказиб берилгани тўғрисида айтилмаган.

Кутилаётган яна бир ўзгариш

Вазир, шунингдек, яқин вақт ичида Ички ишлар вазирлиги ҳузурида махсус топшириқларни бажарувчи тезкор отрядларни шакллантириш устида иш бошланадигани, бу масалада мамлакат раҳбариятининг яна бир қарори чиқиши кутилаётганини айтган.

Вазирнинг изоҳи

Хабарда айтилишича, вазир Азизов 2 май куни ўтказилган брифинг чоғида ўзи бошқараётган вазирликнинг турли таҳдидлар, жумладан терроризм ва диний экстремизмга қарши қарши туриш имкониятлари тўғрисида айтган.

Ички ишлар вазирининг

айтишича, мамлакатдан ташқарида бўлиб қайтган баъзи фуқароларнинг ватандошларига салбий таъсирининг олдини олиш бўйича тезкор-тергов амалиётлари ўтказилмоқда.

Лекин бу гаплар билан Ички қўшинларнинг вазирлик таркибига киритилиши орасидаги боғлиқликни Абдусалом Азизов қандай изоҳлагани хабардан тушунилмайди.

Таҳлилчилар: ИИВ кучайтириляпти

Вазирнинг баёнотидан келтирилган иқтибосда Ички қўшинларнинг “қайтариб берилгани” тўғрисида айтилар экан, кимдан (қайси идорадан) қайтариб берилгани ҳам тушунарсиз қолган.

Ўзбекистон Миллий хавфсизлик хизмати собиқ зобити Икром Ёқубовнинг Озодликка айтишича, Ички қўшинларнинг Ички ишлар вазирлиги таркибига киритилиши бу қўшинларнинг Миллий хавфсизлик хизмати таркибидан чиқарилаётганини англатади.

Ички ишлар вазири баёноти замиридаги воқелик ҳақида фикр юритаркан, Ёқубов бундай деди:

– Ички ишлар вазирлигининг ўз армияси бор эди. Ўша қўшинлар 2005 йилги Андижон воқеаларидан кейин МХХ раиси Иноятовнинг ташаббуси билан, Каримовнинг буйруғига биноан МХХга олиб берилган. Бу воқеа Андижон воқеаларидан 1 йил ўтиб, 2006 йилда содир бўлган, – деди Икром Ёқубов.

Ички қўшинлар Ички ишлар вазирлигига МХХдан олиб берилгани тўғрисида 2 май куни regnum сайти ҳам ёзди.

Ички қўшинлар нима учун МХХ ихтиёридан чиқарилиб, ИИВга ўтказилди? Озодликнинг бу саволига жавобан фикр юритар экан, Икром Ёқубов бундай деди:

милиция билан МХХ ўртасидаги кучлар нисбати тенглашди, дейиш мумкин.

Ўзбекистон Миллий хавфсизлик хизмати собиқ зобити Икром Ёқубовнинг айтганларига ўхшаш фикрларни Озодлик билан микрофонсиз суҳбатда Ички ишлар вазирлигининг собиқ мулозими ҳам билдирди. “Мирзиёев Ички ишлар вазирлигини кучайтираяпти”, деди исми айтилмаслигини сўраган собиқ мулозим.

Ички қўшинларга оид қарор матни ҳозирча эълон қилинмади

ЎзА агентлиги сайтнинг “Хужжатлар” рукнида 2 май куни Ўзбекистон Президентининг бир неча қарори эълон қилинди, лекин улар орасида Ички қўшинларни Ички ишлар вазирлигига ўтказиб беришга оид қарор матни йўқ.

Январда тайинланган вазир

Ўзбекистон президенти Шавкат Мирзиёев 3 январда генерал-майор Абдусалом Азизовни Ички ишлар вазири этиб жорий йил 3 январда тайинлаган эди.

Вазирликни 2013 йилдан буён бошқариб келган Адҳам Аҳмадбоевнинг ҳуқуқ-тартибот органлари бўйича президент давлат маслаҳатчиси лавозимига тайинлангани айтилган.

56 яшар Абдусалом Азизов 2009 йилнинг май ойидан буён Жиззах вилояти Ички ишлар бошқармаси бошлиғи бўлиб ишлаган.

22 йиллик раис

Жорий йил эзида 73 ёшга тўладиган генерал-полковник Рустам Иноятов Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизматини 22 йилдан буён бошқариб келади.

Манба: “Озодлик” радиоси

Апрел ойи илк ҳафтаси янгиликларига қаралса, Марказий Осиё Ислоний терроризм “ўчоғи” деган тасаввур келиб чиқиши мумкин эди.

Санкт-Петербургда қирғизистонлик метрода хужум уюштириб, 14 кишини ҳалок этди. Бир неча кундан сўнг, ўзбекистонлик Стокгольмда юк машинасини савдо марказига бориб урди, 4 кишини ўлдирди.

Турли маълумотларга кўра, охириги 5 йил мобайнида Сурия ва Ироққа сафар қилиб ИШИД сафига қўшилган Марказий осиеликлар сони тахминан 2 мингдан 4 минг

МАРКАЗИЙ ОСИЁЛИК МУҲОЖИРЛАР РАДИКАЛЛАШУВИГА САБАБ НИМА?

нафарга қадар...

Марказий Осиёликлар 2015 ва 2016 йилги Истанбулдаги хужумларга ҳам алоқадор эдилар. Лекин охириги ҳодисалар уларнинг радикаллашуви муаммосига янада кўпроқ эътиборни тортди.

Таҳлилчилар муаммонинг “илдизи” сифатида минтақада ноанаъанавий радикал Ислоннинг бош кўтаргани, қашшоқлик ва демократия йўқлигига ишора этадилар.

Аммо минтақадаги айнан ана шу – диний, иқтисодий ва сиёсий омиллар терроризмнинг хорижга “экспорт” қилинаётгани сабаб эканига далил-исбот йўқ.

Биринчидан, Марказий Осиёнинг ўзида “терроризм” жуда кам. 2001-2015 йиллар жаҳон бўйлаб қайд этилган 85 минг терроризм ҳолатларидан атиги 62 таси Марказий Осиёда рўй берган.

Минтақада бошқа мусулмон давлатларида бўлгани каби яхши ташкиллаштирилган ислоний экстремист ташкилотлар йўқ.

АҚШ томонидан “террорчи” дея тан олинган 61 ташкилотдан атиги 2 таси – “Ўзбекистон Ислоний Ҳаракати” ва “Ислоний Жиход Уюшмаси”нинг Марказий Осиё билан алоқаси бор.

Иккинчидан, минтақадаги “ақидапараст” саналган мусулмонлар, сиёсий тазйиққа учраганлар ва камбағалларнинг жуда кам қисми зўравонликка қўл уради.

Алоҳида ҳолатларни эса умумий йўналиш сифатида тақдим қилиб бўлмайди.

Бундан ташқари, террорчиликнинг ушбу

“илдизлари” ҳам савол остида.

Айтиб ўтилганидек, ислончи ташкилотларнинг минтақада таъсири катта эмас.

Марказий Осиёлик “террорчилар”нинг жуда кам сонлиси ашаддий диндор бўлишган.

Масалан, 2012 йили тожикистонлик Аҳтам Олимовнинг ИШИД сафларидаги видеоси чикқанида оила аъзолари ҳайратга тушишганди.

Кўшнилари ва унинг онаси фарзанди Россияга кетгунига қадар ҳеч тақводор бўлмаганлигини айтган.

ИШИД сафларига қўшилган тожикистонлик Бобожон Қурбоновнинг ҳам яқинлари қандай қилиб жиходга қўшилиб қолганлигини тушунмасликлари ҳақида гапиришган.

Бир нарса аёнки, ИШИД сафларига тарғиб қилинган Марказий Осиёликларнинг жуда кам қисми минтақанинг ўзида радикаллашган.

Ҳам Санкт-Петербург ва ҳам Стокгольмда хужум содир этганлар ватанларини анчайин аввал тарк этишган. Кетишдан олдин улар радикаллашгани ҳақида далиллар мавжуд эмас.

Демак, минтақадаги радикализмни маҳаллий омиллар очикламаётган бўлса, хорижда уларнинг жиходий ташкилотларга қўшилишларига нима сабаб бўлмоқда?

Бу саволга жавоб топиш мушкул. Ҳар бир жиходчининг ўз “тарихи” бор. Ҳаммани экстремистик гуруҳга қўшилишга ундаган бир умумий омилни келтириш имконсиз.

Муҳожирларнинг аксари

яккаланиш, оиладан ажралиш ва шахсий руҳий мушкулликларга юз тутадилар. Бу ўз навбатида уларни террорчи-тарғиботчилар учун “осон нишонга” айлантиради.

Уларнинг аксари террорчи гуруҳга мажбурлаб киритилмаган. Кўп ҳолларда ўзлари саргузашт илинжида ёки “биродарлик” билдириш ниятида бўлганлари айтилади.

Аммо икки омил кўпроқ кўзга ташланади.

Биринчидан, Маразий Осиёдан муҳожирликнинг миқёси, демографияси ва бошларидан кечаётган ҳодисалар тан олиними, эътибор қаратилиши керак.

Ислоний тарғиботчилар хорижда ишлаётганларни нишонга олмоқдалар.

5 миллиондан 7 миллионга қадар марказий осиелик Россияда яшаб ишляпти. Улар аксар ҳолларда оиладан узоқ, кунда иқтисодий мушкулликларга юз тутишади. Ирқчилар ва давлат хизматчиларининг таҳдид ва таҳқирлашларига дуч келадилар.

Меҳнат муҳожирлиги баъзилар учун янги имконларни яратмоқда, лекин ҳамма учун эмас.

Улар муҳожирликка йўл олган аксар давлатлар дунёвий ва уларнинг мусулмон эканликлари мезбон давлатда хавфсизликка таҳдид сифатида талқин қилинади.

Бирок миллионлаб муҳожирлардан саноклисигина жиходий ғояларга берилдилар. ИШИД томонидан ёлланган тожикистонликларнинг 80 фоизи Россияда бўлган вақтлари бу

(Давоми кейинги саҳифада)

(Давоми: Боши олдинги саҳифада)

йўлга киришган. Бундан ташқари, ёлланганларнинг кўплари, яъни деярли ярми ўқимишли инсонлар бўлишган.

Иккинчи омил, Россия ва Марказий Осиё давлатлари томонидан олиб борилаётган хавфсизликни таъминлаш сиёсати муаммонинг ечимидан кўра, уни келтириб чиқарувчи омили бўлиши мумкин.

“Чегарасиз диктаторлар” дея номланган китобда айтилишича, Марказий Осиё ҳукуматларининг Россия, Европа ва бошқа ерларда ўз сиёсий ё-да, диний, тинч ёки зўравон рақибларини тазйик остига олиш тактикаси халқаро хавфсизликни таъминлашдан кўра, режимни сақлаб қолиш мақсадига эга.

Шунинг учун хорижда терроризмнинг олдини олиш вазифасини ўз олдига қўймайди.

Марказий Осиёлик сиёсий муҳожирлар устидан тадқиқотлар шуни кўрсатмоқдаки, Ўзбекистон ва Тожикистон каби давлатлар уларга қарши ҳаракатларида тобора шафқатсиз ва фаолроқ бўлиб боришмоқда.

Бу эса ўз навбатида уларни айнан қарши курашиш мақсадида зўравон экстремист ташкилотлар сафларига итармоқда.

Бу давлатлар қўллаётган тактика ИШИДга қарши курашда не қадар самара бераётганини айтиш қийин, лекин тахмин қилиш мумкинки, бу тактика ИШИД сафларига “ёллаш” тактикаси сифатида иш бермоқда.

Ёш йигитларнинг ўз ўринларидан кўчишлари ва яққаланиб қолишлари каби икки омил

Марказий осиеликлар нима учун террорчиликка қўл ураётганларини тушунтиришга ёрдам бериши мумкин.

Аммо бу жараён ҳақида биз ҳануз жуда кам маълумотга эга эканлигимиз ва ҳануз кам учрайдиган ҳолат бўлиб қолаётганини тан олишимиз керак.

Санкт-Петербург ва Стокгольмдаги террорчилар Қирғизистон ёки Ўзбекистонни тарк этаётган вақтлари террорчи эмасдилар.

Шунинг учун уларнинг радикаллашиш илдизларини фақат Марказий Осиёдан эмас, ўтиш жараёнида юз тутган ҳолатларидан излаш муҳимроқдир.

**Эдвард Лемон,
Жон Хезершоу**

Манба: Би-би-си Ўзбек

БМТнинг Инсон ҳуқуқлари бўйича Олий комиссари: “Андижон қурбонлари унутилмаслиги керак”

Ўзбекистонга сафар қилган Бирлашган Миллатларнинг Инсон ҳуқуқлари бўйича Олий комиссари Зайд Раад ал-Хусайн 2005 йил майидаги Андижон воқеалари қурбонларини унутмаслик ва бу воқеаларга ҳолис баҳо беришга чақирган.

Тошкентдаги матбуот анжуманида гапирган БМТ мулозими Андижондаги “дахшатли воқеалар қурбонларининг саволларига жавоб топилши кераклиги”ни таъкидлаган. “Шанба куни Андижондаги дахшатли воқеаларга ўн уч йил тўлади. Олдинга қараб юриш муҳим бўлгани ҳолда, ўтган воқеаларга баҳо бериш, қурбонларни унутмаслик ва

уларнинг саволларига жавоб топиш ҳам шунчалик муҳим”, – деб айтган Зайд Раад ал-Хусайн.

У Андижондаги воқеаларга аниқ тавсиф бермаган ва қонли воқеалар юзасидан мустақил текширув ўтказишга чақирмаган.

Халқаро инсон ҳақлари ташкилотлари 2005 йил 13 майида Андижонда юз берган воқеаларни “қирғин” деб тасвирлаганлар.

БМТ, АҚШ ва Европа Иттифоқи Ўзбекистон ҳукуматининг аксарияти куролсиз намоёнчиларга қарши ҳаддан ташқари куч ишлатганини қоралаган ва воқеалар юзасидан мустақил текширув олиб боришга чақирган.

Ўзбекистон ҳукумати ушбу чақириқларни рад этган.

Расмийларга кўра, Андижонда аксарияти террорчилардан иборат 187 киши ҳалок бўлган.

Марҳум Президент Ислоҳ Каримов ҳукумати воқеаларда Ақромийлар диний гуруҳини айблаган.

Каримов даврида расмий Тошкент БМТ Инсон ҳуқуқлари бўйича Олий комиссарининг мамлакатга ташрифига изн бермаган.

Зайд Раад ал-Хусайн чоршанба куни Президент Шавкат Мирзиёев билан учрашган.

У бир ярим соат давом этган учрашув чоғида “муштарак жиҳатларни топишгани ва бир қатор аниқ қадамлар борасида келишувга эришганликлари”ни айтган.

Мирзиёевнинг ислоҳотлар дастури, жумладан, адлия тизимидаги ўзгаришлар ва диний экстремизмни жиловлаш ҳақида фикр билдираркан, БМТ мулозими бу жараёнда шахс эркинликларининг инобатга олиниши муҳимлигини урғулаган.

“Бошқа мамлакатларда ҳам бўлгани каби, мен радикаллашув хавфини фақат қаттиққўл хавфсизлик чоралари ва репрессив сиёсат билан жиловлаб бўлмаслигини таъкидладим. Бу каби чоралар экстремистлар сафларига янги тарафдорлар ёллашни қулайлаштиради”, – деб айтган Зайд Раад ал-Хусайн.

Манба: Би-би-си Ўзбек

Бизни юртимизни кўра олмайдиган ношукурлар: «кейинги 25 йилда нима ўзгариш бўлди?! Ўзбеклар бирор нарса ихтиро қилдимиз? Бутун дунё ривожланди лекин бизни юртда ҳеч қандай ўзгариш бўлмади», дейишади.

Холис ёндашиш йўқ! Нима эмиш, Япония техникада ақл бовар қилмас янгиликлар қилди, 850 км тезликда юрадиган поезд ишга тушди. Шундай роботлар яратдики

Йигирма биринчи аср овқат технологиялари асри

гуручдан ўша машҳур сушисини роботлар тайёрляпти. Нима қилипти энди шунга?

Бизда мустақилликдан олдин ўша гуручдан тайёрланадиган ошимиз бир хил бўлар эди, сариқ ёки қизил сабздан, тепасида икки бўлак гўшти бор оддий ош, эсласаларинг керак-а? Хозирчи? Ошни ўзини юз хилдан ошиқ тури бор, масалан: пистали ош, қазилик ош, қиймалик, каватаклик, беданали ва беданатухумли, оддий сабини сариғи ҳам қизили ҳам қўшиладиган ош.

Корейсларни мақташади автомобильсозлик, мобил телефонлар ва ҳоказо. Балиқчиликда етакчи ўринда экан. Ҳа уни овлаган билан иш битадими? Шунча балиқ овлагани билан битта шу «хе» қилиб ейишни билади ҳолос. Уни бизга бер, минг бир хил қилиб пишириб еймиз.

Ёки дунёга донғи кетган Американи олайлик. Нефть соҳасида, курул аслаҳада, автомобильсозликда эришаётган ютуқларини гапирди... Бундан 25 йил аввал Американи киноларида профессорларини кўрсатар эди, столни устида бир дунё китоб, китобдан кўзини узмасдан вақтини қизғониб “хот дог” заказ қилса, оддий булочкани орасига битта сосискани тикиб, курьер олиб келиб берарди. Хозирги киноларида ҳам шу аҳвол, ҳали ҳам столни устидаги китобдан кўзини узмасдан ўша “хот дог” еб ўтиради.

Биздачи: “Битта “хот дог” берворинг” десангиз, “қанақасидан? оддийми? двойнойми? сырлими? чипс солайми? гўштлигиданми? Оби нонга тайёрлаб берайми ёки булочкагами?”, деган саволни беради.

Хўрандаҳам чакана эмас: “двойнойга, чипс билан сыр қўйиб, озгина гўштдан ҳам соворинг”, кўрдингизми? “сразу” янги ихтиро! Ошпаз ҳайрон: “ие, бу қанақаси бўлди энди?” деса, «микс», деб қўйинг дейди. Ошпаз ҳам хурсанд. 25 йил олдин кабоблар икки хил бўларди: “кусковой” ёки қиймали! Бўлди, бошқачасини ҳеч ким кўрмаган ҳам эшитмаган ҳам. Хозирчи? Ўрама, бурама, бурда, чўпкабоп, жигар, товуқ хуллас минг хил, кўряпсизларми у халқлар эшакдек ишлаб еб турган нарасини, бизда ишламасдан туриб шоҳона дастурхон. Мана бунини ривожланиш дейди, биродар! Йигирма биринчи аср техника асри эмас, аксинча, йигирма биринчи аср овқат технологиялари асри.

Маросимларимизда аввал икки хил таом тортилган. Бири суюқ, бири қуюқ. Тамом! Хозир эса салат билан бошланади. Уёғи кетди... Сомса, суюқ, норин, қазикарта, товуқ, балиқ, кабоп икки хилидан... Сўнгисини десерт билан тугайди. Энг қизиғи эса ҳаммасини еб юборамиз.

Анча олдин эшитган эдим. Ҳаттоки 1 килоси юз доллардан ош бор экан. Америкада минимал ойлик қанчалигини билмайману лекин бизда йигирма долларга етиб бормайди. Шу даражада овқатга меҳр қўйдикки, энг кам иш ҳаққи оладиган инсонни беш ойда оладиган пулини бир ўтиришда еб юборяпмиз! Энг мақтанадиган нарасимиз еб турган овқатимиз, ижтимоий тармоқда ҳам бошқа миллат вакиллари жуда камдан кам еб турган таомини расмга олиб қўйганини кўрамиз, биздачи? Ҳар учинчи одам қандайдир миллий таомимизни расмини кўз-кўз

қилади. Ёки, ўзгаларда кўрган мисиллар, “тоғора.ру”, “шашлик.ру”, “торг.ру”, “свадебный плов” деган сайтларни?

Дардимиз овқат, «сичқон сизмас уйига, галвир боғлар думига».

“Топганимиз тўйларга буюрсин, дастурхонимиз тўкин-сочин бўлсин”, деган ота-боболаримизни дуоси ижобат бўлди. Топганимиз тўйларимиздан ортма япти.

Дастурхонимизга аранг етяпти. Етмаганига қарз ҳам оляпмиз.

“Кунингдан бир кунинг қолса ҳам ош е, пулингдан бир пулинг қолса ҳам ош е” мақолларимиз ҳам ўзимизга ярашган. Одам туғилганда ҳам, ўлганда ҳам ош қиламиз. Йиғилсак ош атрофида йиғиламиз. Фақат ейиш-ичишни, қоринни ўйлайдиган одам кўрқоқ бўлади! Эртага бошига бир иш тушиб хижрат қилиши керак бўлиб қолса, ёки қамалиб қолса, қочқинда қийинчилик айрилиқда юришдан, ёки қамоқда қалтақланиб камситилишдан эмас, қорни оч қолиб кетишидан ташвиш қилади ҳолос.

Очофат одам тўкин дастурхонни устида баландпарвоз гапларни гапирди: «битта майизни қирқ қиши бўлишиб еймиз» дегандек. Йўқчиликда қолса қирқ кг майизни бировга бергиси келмайдиган бўлиб қолади.

Ошқозон хар доим тўла бўлса мия яхши ишламайди, овқатдан бошқа соҳаларда ҳам ихтиро қилишга бел боғламасак, фарзандларимизга илм учун шароит яратиб бермасак юз йилдан кейин ҳам, Олимларимиз бошқа юрт олимларини ихтиросини таҳлил қилиб, қандайдир «банкет» уюштирган, энг илғор бўлган ёшларимиз кўрик танловда, аксарият халқ тўртта боксчимизни олган медалини ош қилиб нишонлаб, майда нарсаларни атрофида ўралашиб юрган бўламиз.

Қайси қавм ўзини ўзгартирмагунча Аллоҳ уларни ўзгартирмайди! Ошқозон билан эмас калла билан ўйламагунимизча жамиятда бир катта ўзгариш бўлишидан умид қилмаганимиз маъқул.

(Давоми кейинги саҳифада)

(Давоми: Боши олдинги саҳифада)

Биз “овқат егин”, деган эмас “илм олгин”, деган пайғамбар умматимасмидик?

Биз қорнига тош бойлаб юрган расул умматимасмидик?

Қачон овқатдан бошқа соҳада янгилик ихтиро қиламиз?

Биз “чинга бориб бўлса ҳам овқат еб келгин”, деган эмас, “чинга бориб бўлса ҳам илм олгин”, деган пайғамбар умматимасмидик?

Дунё лаззатларига қандай эришишни эмас, жаннат

лаззатларига етишиш йўлини чизиб берган пайғамбар, бизни пайғамбар эмасмиди?

Ҳазрат Бухорий еган таомлари билан эмас, олган илмлари билан бизни дунёга бухорийлар деб танитмаганмиди?

Ёки Термизий бобомиз Термизни пишган гўштлири билан эмас, ҳадис илми билан бизни мағрурланишимизга сабаб бўлмаганмиди?

Ёки саҳобийлар: “фалон саҳобани уйида ўн беш хил таом едик”, деб ёзиб кетишганмиди?

Қачон овқатдан бошқа соҳада ҳам янгилик ихтиро қиламиз? Қачонки Халқаро мусобақаларда ош қилишдан эмас, Математика, физика, химия ва бошқа илм-фан мусобақаларидан юқори ўринларни олсак.

Р.с Камроқ овқат есангиз соғлом юрасиз, енгил ҳаракат қиласиз. Бирорта ихтиро қилмаган тақдирда ҳам ҳеч бўлмаганда тобутингизни кўтарганларга малол келмайсиз.

Sayyid Islom
facebook.com

Ўзбекистонда кундалик рўзгор эҳтиёжи учун энг куп ишлатиладиган сабзавотлардан бири бўлган картошканинг нархи икки ой ичида тўрт баравар қимматлади. Бозорларда картошканинг килоси 7 минг сўмдан айрим жойларда 8 минг сўм (қора бозор курсида 1 АҚШ доллари)дан сотилаётгани айтилмоқда.

Тошкентнинг Фарҳод бозорида картошка 7 сўмга чиқди, Миробод бозорида эса 8 минг сўм.

– Картошкани килоси бир АҚШ долларидан ошиб кетди, – дейди 6 май куни Тошкент бозорларини айланган Тошбек.

Айрим вилоятларда маҳаллий ҳокимликлар бозорлар олдида маҳсус кўчма дўконлар ташкил этиб, арзон нархда “социал картошка” сотишни йўлга қўйган.

Лекин бу ҳам картошка нархи ошишишини тўхтатиб қололмапти.

Бир ой олдин 1800 сўм бўлган “социал картошка”нинг нархи Андижонда 2200 сўм бўлган. У ҳам одам бошига 3-5 килодан сотиляпти.

– 2200 сўмлик картошкани усти очерад. Одамлар арзон картошкани оламан деб узун очерадга турапти. Лекин, тезда тугаб қоляпти, – дейди Андижоннинг “Эски шаҳар” бозорига картошка олиш учун борган андижонлик Икромжон.

Андижон бозорларида “социал картошка” сотилиши учун масъул бўлган маҳаллий амалдорлардан бири Озодлик билан суҳбатда шаҳар ҳокимияти картошка нархини жиловлаш учун қунига бозорларга 6-8 тоннадан арзон картошка келтириб соттираётганини айтди.

– Бир кунда 6-8 тонна картошка келтириб соттиряпмиз. 7 мингга кўтарилиб кетган, лекин биз 2200 сўмдан арзонлаштирилган нархда соттиряпмиз. Ҳар бир кишига 5 килодан бериляпти. Бугун олиб туриб эртага яна келса берилаверади. Бу Россиядан олиб келинган қора

Ўзбекистонда картошкани килоси 1 АҚШ долларига тенглашди

картошка. База орқали арзон нархда бозорларга ташланяпти. Озгина қолди энди, яқинда ўзимизни Сурхондарёни картошкани пишса нарх тушади, ҳаммаси ўрнига тушиб кетади, – дейди андижонлик амалдор.

Лекин, ҳокимиятнинг социал картошкани ҳам аҳолининг бу маҳсулотга бўлган эҳтиёжини тўлиқ қондираётгани йўқ.

Ўзбекистонда картошканинг танқислашиб, нархи ошиб кетганига турли сабаблар келтирилмоқда.

Айримлар буни баҳорнинг кечиккани билан боғласа, бошқалар ўтган йили кўп сабзавотларга курт тушиб, картошканинг чўғи кам бўлганини айтишади.

Ўзбекистонда янги картошка чиқишига эса бир ой бор.

– Ўтган йили янги картошка сал эртароқ униб, бозорга эртароқ чиқиб кетган эди. Шуни ҳисобидан эрта тугаб қолди. Худо хоҳласа оз қолди янги картошка чиқса ҳаммаси жой-жойига тушади, – дейди Андижонда картошка масаласига масъул қилиб тайинланган маҳаллий амалдор.

Ўзбекистонда ўтган йили 2.9 миллион тонна картошка етиштирилган. Бу эса 30 миллиондан ортик аҳолини ушбу маҳсулот билан таъминлаш учун етмарли эмас.

Ўзбекистонга чет элдан картошка импорт қиладиган логистик ширкат вакилининг Озодлик билан суҳбатда таъкидлашича, бозор мувозанатини ушлаб туриш учун давлат заҳирасида туриши керак бўлган картошка тугаган:

– Вақтида етарли ғамланмаган. Шу кунларда, масалан, картошкани минтақадаги мамлакатлардан тезда келтириб бозорни мувозанат қилиш ҳақида ҳам ўйлашмаяпти. Бир

ой ичида картошканинг бу қадар қимматлагани жиддий муаммо, дейди суҳбатдош.

Бундан атиги уч йил олдин Ўзбекистон матбуоти мамлакатнинг “картошка мустақиллигига эга бўлгани” ҳақида ёзган эди. Ҳатто баъзи нашрлар Ўзбекистон картошка экспорт қиладиган мамлакатга айланиши ҳақида “башорат” қилган эди. Аммо бугунга келиб бу гаплар иддао даражасида қолгани кузатилмоқда.

Ўзбекистонлик собиқ мулозим Анвармирзо Хусайнов бунинг сабабини эски ҳукуматнинг “ҳамма нарсани ўзимиз етиштирамиз”, деган шиори чиппақка чиққани билан изоҳлади:

– Ўзбекистон ҳукумати 2020 йилда картошка етиштириш ҳажмларини 35 фоизга ошириш бўйича комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш режалаштирилган бўлса ҳам, бу хато стратегия. Ҳамма нарсани ўзимиз етиштирамиз, деган эски ғоядан воз кечиш керак. Ўзбекистоннинг қуруқ ҳавосида картошка яхши етишмайди. Бу иссиқ вақ қуруқ ҳаводан кўрқадиган ўсимликдир. Унга доимий намлик керак. Ўзбекистонда ҳар йили 1.5-2 миллион тонна картошка машаққат эвазига етиштирилади. Шу картошкани Беларусиядан олиб келиш мантиқли ва арзон бўлар эди, дейди собиқ мулозим.

Суҳбатдошга кўра, мамлакатнинг тўртта тоғ худудида элит навдаги картошкани етиштириш учун фермер хўжалиқларини ташкил этиш режалаштирилган бўлса ҳам бу режа ҳануз амалга ошмаган.

Ҳосилнинг кўпи турли касалликлар боис нобуд бўлган.

“Озодлик” радиоси

Бугун «очиқлик», «халқ дардини тинглаш», «аҳолининг ҳуқуқий в қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш» каби баландпарвоз сўзлар ўзбек матбуотидаги ўзига хос трендга айланган.

Мустақил Ўзбекистон тарихида биринчи марта давлат идораларининг «очиқлик индекси» аниқланиб, эълон қилиниб борилаётгани ҳам ана шу тренд «самаралари»дан биридир.

«Адолат» газетаси (28.04) «Очиқлик индекси» амалга оширилаётган ислохотлардан аҳолининг хабардорлигини оширишга хизмат қилаётганини билдирди.

Газетада ёзилишича, Вазирлар Маҳкамаси 2016 йил 6 ноябрда «Давлат ҳокимияти ва бошқаруви

ТУШОВЛАНГАН «ОЧИҚЛИК» ИНДЕКСИ

тўғрисида»ги қонуннинг қоидаларини амалга оширишга йўналтирилган комплекс чоратadbирлар тўғрисидаги қарорини қабул қилган.

Ана шу қарор асосида давлат идоралари фаолиятининг очиқлигини таъминлаш фаолиятини мувофиқлаштириш ва мониторингини олиб бориш бўйича жамоатчилик кенгаши тузилган.

Мана шу кенгаш 2017 йил 1 январь ҳолатига давлат органларининг «Очиқлик индекси»ни эълон қилибди.

Аввало, жамоатчилик кенгашига бу индекси эълон қилиш учун нега қарийб 4 ой вақт керак бўлганини тушунмадик. Балки кимга биринчи ўринни бериш масаласини ҳал қилиш қийин бўлгандир?! Яна билмадик...

Хуллас, 47 та давлат ҳокимияти ва бошқаруви органини қамраб олган рейтинг натижаларига кўра, Давлат солиқ қўмитаси 97,5 балл тўплаган ҳолда биринчи, Тошкент шаҳри ҳокимлиги ва Марказий банк бир хил кўрсаткич билан (96,33) иккинчи, Адлия вазирлиги (93,67) учинчи ўринни эгаллабди.

Юқорида кимга биринчи ўринни бериш масаласини ҳал қилиш қийин бўлгандир, деган истихолани айтиб ўтган эдик.

Фаолияти очиқлигида етакчиларни ўқигандан кейин бу фикримиз ҳақиқатдан йироқ эмаслигига асос топгандек бўлди.

Масалан, «Очиқлик индекси»да иккинчи ўринни олган Марказий банк фаолиятини олайлик. Мақталган бош банкимиз сўралган маълумотни бермагани ёки беришни чўзгани учун йил бошидан буён «Кун.ўз» сайтидан, агар адашмасак, икки марта танқид эшитганди-ку.

Қолаверса, ҳозир ҳам ўша

етақчи учталikka кирувчи давлат органларидан уларнинг манфаатларига хизмат қилмайдиган бирорта маълумотни сўраб кўрингчи, қанча вақтда ололасиз? Агар ололсангиз...

Бизнингча, бу рейтингни тузаётган жамоатчилик кенгаши давлат идораларининг номи матбуотда неча марта тилга олинаётганига қараб ўрин тарқатаётган кўринади.

Илгари давлат идоралари журналистлардан қочиб юрарди. Яхшиси кўзга кўринмай, тилга тушмай юрганим яхши, деган ақида ҳукмрон эди.

Эшитишимизча, марҳум президент ўзини кўрсатадиганларни ёқтирмагани сабабли улар шундай йўл тутган.

Ҳозирги президент эса халқнинг олдига чиқ, деб ҳаммани олдига солиб қувиб юрибди. Унинг кетма-кет турткиларидан кейин барча идоралар журналистлар билан ҳисобот шаклида турли учрашувлар ўтказишга тушиб кетгани сир эмас.

Ҳатто давлат идораларининг журналистлар билан учрашувлари жадваллари ҳам тасдиқлангани шундан.

Ким ўзи ҳақида, қилаётган ишлари ҳақида кўп маълумот тарқатса, «Очиқлик индекси»да муносиб жойга эга бўлишига шубҳа қилмасангиз ҳам бўлади.

Лекин масаланинг бошқа жиҳати ҳам бор. Очиқлик, ошқоралик деганда бу идоралар фақат ўзига ёқадиган маълумотларни беришини тушунмаслигимиз керак.

Кўтариладиган муаммоларнинг илдизлари давлат идораларига бориб тақалганда журналист бу органлардан ўзини, демакки, газетхонни қизиқтирадиган саволларига жавоб ололгандагина

фаолият очиқлиги ҳақида гапириш мумкинлигини унутманг.

Масалан, солиқ қўмитасидан ходимларининг таъмағирлигига оид эркин матбуотда кўтарилган масалаларга нега эътибор қаратмаётганини сўранг. Кимдир мулкига кўз тиккан ҳалол тадбиркорни синдиришга нега кўпроқ солиқ органларидан фойдаланилаётгани сабабларини сўранг.

Агар бу қўмита шу каби саволларга жамиятни қониқтирадиган, асосли жавоб берса, ўшанда унинг фаолияти очиқлиги ёки ошқоралиги ҳақида фикр юритиш мумкин бўлади назаримизда.

Бошқа бир мулоҳаза. Сўнги вақтларда сўмнинг долларга нисбатан расмий курси ҳар ҳафтада илгари мисли кўрилмаган даражада ўсиб борапти. «Очиқлик индекси» етакчиларидан бўлмиш Марказий банк эса бунга бирорта расмий изоҳ бермаётгани унинг очиқлигиданми?

Валютанинг чайқов бозори ҳувурини босиш учун қандай ишлар қилмоқда бу банк. Бу ҳам сирлигича қолмоқда. Мазкур масалаларда негадир Марказий банк ошқоралик кўрсатмаяпти-ку.

Бошқа идоралар фаолиятининг «очиқлиги» тўғрисида ҳам шундай фикрларни бемалол билдириш мумкин.

Демак, юқоридагилардан хулоса қилиш мумкинки, илк бор эълон қилинган «Очиқлик индекси» ўзини оқламади. У ҳуқуматнинг қарори ижроси гўёки таъминланяпти, деб ўзини овутишга хизмат қилган, холос.

Баҳодир Шариф

Ўзбекистонлик газетхон таҳаллуси

Манба: Eltuz.com

Кўрқоқнинг қўшиғи ёки латтабайроқлар ҳақида

Кейинги икки ой ичида гаплашганим юзлаб ўзбеклар “бизга эркинлик керак эмас қорнимиз тўйса бўлгани” дея бир хил гапни турли тарзда айтишди.

«Россия бизни босиб оладими, байроғимизни юлиб олиб ерга ташлаб, бизни кул қиладими бизга барибир. Қорин тўк чўнтак бут бўлса бўлгани» дейишди.

Улуғ шайх Ғаззолий одам билан ҳайвонни солиштиради: «Ҳайвон қорни очса овқат ейди. Чарчаса ухлайди. Ҳирси кўзиса жуфтига қўшилади. Одам ҳам айни ишларни қилади. Аммо унда бир фарқ бор, у ҳам бўлса ақл заковатдир.»

Ғаззолий ўлчовига кўра “фақат қорним тўйсин” деганлар шунчаки ҳашаротларми?

“Томимизда кимнинг байроғи ҳилпираса бизга барибир” деган гапни уялмасдан айтадиган замонларга ҳам етдик.

Марҳум оғамиз Матназар Абдулҳаким ўзининг “Кўрқоқнинг қўшиғи” деган туркумида бугунги манзарани уста рассом каби чизиб кетибди.

*Энг муқаддас байроғимиз пул,
Бу майдонда мен эга — сен қул.
Бу майдонда мен қул- сен эга.
Қашиқларни эзар бойроқлар,
Кичикларни эзар катталар.
Латталардан бўлган байроқлар
Байроқлардан бўлган латталар.*

1986 йилда мен Урганчдаги устахонамда “Шайтанат” деган мазмундаги сурат чизган эдим. (Тоҳир Малик ҳали бу мавзудаги

романини ёзмаган эди.) Бу расмда битлаб кетган байроқни кўтариб кетаётган кўр одам тасвирланган эди.

Ўшанда Матназар оға бу расмни кўриб “Манқуртлар учун тўкин дастурхон байроқ бўла олади” деган эди.

Кейин бу фикрни Матназар оға ўз шеърларида кўп марта “Бу юртнинг байроғи супрадир” дея ифода қилди.

Матназар оға одамлардаги иккиюзламачиликни севмас эди.

Хозиргина «мен Темур а в л о д и м а н , Б о б у р н и н г неварасиман» деб турган одамнинг, бирдан «ўрисга кул бўлсак қорнимиз тўяди, кетни қисган бой бўлади» деб турланишидан Матназар оға ошқора ҳазар қилар эди.

Матназар оғадан байт будир:

*Мақтовларга берилганда эрк,
Гарчи осмонларнинг оймиз.
Қарғасалар қарғиш теккудек,
Йўқдир бирор ҳалол жойимиз.*

Матназар оғанинг 2008 йилда ёзган бир шеъри бор.

Бу шеър Ўзбекистонда 2008 йили чоп қилинган “Жавоз ташрифи” деган китобига киритилган.

Бу шеър мамлакат чеккасида кўринмасгина бўлиб ўтирган шоир қалб кўзи билан мамлакат сиёсий вазиятини сиёсатшуносдан кўра аниқроқ кузатганига далилдир.

Агар Ўзбекистон президентининг қизи Гулнора Каримовага ишонилса мамлакатнинг ўғрибошиси

президентнинг хотини Татьяна Каримовадир.

Матназар оға ўз шеърида “Шум кампир эгалик қилмоқда мулкка” дея таъкидлайди.

Бу йўғон ишорат акс этган мисраларни қайта ўқиймиз:

Булбуллар кетгандир бу гўзал ердан,

Бўстонда дард билмай яшайди қарга.

Нолалар чекмайди фигон тортмайди,

Ўқрайиб ўқрайиб қағиллар гулга..

Заҳарлаб навқирон меросхўрларни,

Шум кампир эгалик қилмоқда мулкка.

Эслатиб қўяман бу мисралар 2008 йилда ёзилган.

Матназар оға “Заҳарлаб навқирон меросхўрларни, Шум кампир эгалик қилмоқда мулкка.” деб ёзган.

Гулнора Каримова эса 2013 йилга келиб ўзи ва ўғлининг онаси тарафидан заҳарланганини ёзади.

Матназар оға “Югургани сомонхонагача” бўлган бу халқнинг оғзини лағмонни ипи билан боғлаш мумкинлигини ёзар экан, Каримовлар салтанатининг ўғрилиги боис мамлакат путурдан кетганини “Натижа” деган шеърида таъкидлайди.

Натижа

Боғлар чўл, тоғларинг талқона чикди

Рост деб айтганларинг ёлғона чикди

Қаср деб қурганинг молхона чикди.

Дарҳақиқат ўзбекистон матбуоти мустақиллик қасри дея атайдиган ошиён молхона, унинг сокинлари эса мол бўлиб чикди.

Ғаззолий айтгандек, қорни очса овқат ейдиган, чарчаса ухлайдиган, ҳирси кўзиса жуфтига қўшиладиган ҳайвон. Россиядаги кампирларни зўрлаган ўзбек мардикорлар ҳикоясининг эса матбуотда сийқаси чиқиб бўлди.

Бугун марҳум шоир оғамиз Матназар Абдулҳаким шеърияти призмаси орқали кўринган манзара шундай.

Комил Яшиннинг “Инқилоб тонги” спектаклидаги мазлум ролини ўйнаган Амин Турдиев

(Давоми кейинги саҳифада)

(Давоми: Боши олдинги саҳифада)

“Ахволимиз томошабопми” дейди. Спектаклдаги бу жумла айтилганидан кейин руслар Бухорони ишғол қилади.

Бухоро бир олма каби узилиб русларнинг қўлига тушади.

Чунки амир баччабозлик, овқат ейиш ва ўғирликдан бошқа нарсани ўйламаган.

Чунки муллалар давлатчилик ва миллий манфаатни куфр деб билишган.

Чунки оддий халқ авом, бойлар жоҳил, аскарлар эса оч бўлган.

Бу давр ҳақида Аваз Утар ёзади:

*Сипоҳи пора истар,
Мулло ижора истар,
Бечора чора истар,
Бир чора замон борму.*

Бу чора “миллатпарварлик” деган сийка калимага жой бўлганига Матназар оға чин дилдан ишонар эди.

Матназар оғанинг энг севган хикояси улуғ ислом олими Нажмиддин Кубронинг Мўғулларга қарши қўлида курол олиб курашгани ҳақида.

Дин аҳллари ва айниқса сўфийларнинг ўз ичига ёшуруниб миллат учун курашмагани айтилади.

Боз устига муллалар Чор аскарларига Тошкент дарвозасини очиб бергани таъна дашном билан эсланади.

Аммо сўфий Нажмиддин Кубро қўлига қилич олиб босқинчилар билан курашиб ўз давлати ва миллатини ҳимоя қилади.

Тенгсиз курашда Нажимддин Кубро, мўғуллар санчган ўнлаб найзалар заҳмидан йиқилар экан сўнг дамда панжалари билан душман байроғин ғижимлайди.

Миллат қахрамони Нажмиддин Кубро ерга йиқилар экан ўзи билан бирга душман туғини ҳам ер парчин қилди.

Матназар оға учун, қолаверса

мен каби у кишининг укалари учун бу ватанпарварликнинг гўзал хикояси эди.

Гарчи Чингизхон Нажмиддин Куброга кўп пул ҳамда лавозимлар ваъда бериб, эвазига фақат бир нарса, қаршилик қилмасликни сўраган эди.

Аммо Шайх Нажмиддин Кубро ўз давлатини босқинчилардан ҳимоя қилишни душман қўлидан эҳсон олиб тирик яшашдан афзал деб билди.

Бобом Шайх Нажмиддин Кубро қўлида,

Ғижимланиб қолган манфур туғларинг.

Чириб чириб ётар Урганч йўлида, деб ёзган эди марҳум шоир оғамиз.

Бугун душман қўлидаги байроқни юлиб олишга жасорати етадиган эл оғаси борми орамизда?

Шухрат Бобожон

“Озодлик” радиоси ходими

норозилигига сабаб бўлиб келмоқда ва бу тизимни бекор қилиш таклифи “Ўзбекистон Республикасини ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси”га ҳам киритилди.

Д а в л а т

Суҳбатдошингиз борми?

Баҳоуддин Нақшбанд ҳазратлари: “Бизнинг услубимиз суҳбатдир”, дейдилар. Авлиёлар улуғ зотлар суҳбатида пишиб, етишганлар. Яхшилар суҳбатига ошино бўлмоқликка ҳавват шунинг учундир! Ҳаким Ахтар ҳазрати бу ҳақиқатни бундай муқояса қилади: “Ёруғ бир хонанинг жовонида олма бор, унинг борлигини кўриб турибсиз, бунинг устига, доктор олма ейишни буюрган, кўнгил ҳам уни ейишни истаб турибди, лекин жойингиздан туриб олмани олишга сизда қувват йўқ. Бу ахволингизни кўриб, доктор сизга қувват берувчи укол қилади, витамин капсула беради. Шунда қувватга кириб, олмани ўзингиз олиб ейдиган бўласиз. Илм эгасининг холи ҳам шу. Ўнда илм бор, ишонч ҳам бор, лекин АМАЛ қилишга кўпинча ўзида қувват тополмайди. Ана шунда Аллоҳнинг ДЎСТЛАРИ билан суҳбатлашса, қувватланади ва билганларига амал қилишга шошилади”. Бизнинг ҳаётимизда суҳбат йўқ, тўғривоғи, қувват бўладиган суҳбатдошларимиз йўқ. Қани энди, Имом-домларимизнинг Жума суҳбатлари қолипдан чиқса! Дунёнинг ҳеч бир масжидида бизникидай қисқа Жума ўқилмаса керак. Бир масжидга кетма-кет уч жумага бордик. Ҳаммасида бир хил: биринчи ракатга “Масад”, иккинчисига “Ихлос”! 3 минутда Жума тамом! Тўғри, бу билан ҳам намоз адо бўлади, лекин шунчаки “акт” қилиб қўймайлик керакми, дейман-да.

Минглаб намозхонларнинг бир жойга тўпланишини ғанимат билиб, дуо-ю илтижолар, суҳбатлар қилинса, юртимизга файз бўларди.

Алишер Назар

Чиқиш визаси бекор қилинмайдими?

“Озодлик” радиосининг хабар беришича, Ўзбекистон Ички ишлар вазири Абдусалом Азизовга кўра, дунёнинг барча мамлакатларига чиқишга рухсат берувчи стикер (ОВИР) бериш тизимига айрим ўзгартишлар киритилмоқда.

Бундай рухсатнома бериш билан шуғулланувчи ички ишлар ходимлари сони “кескин кўпайтирилиши”ни таъкидлаган Азизов, чиқиш визаси ва биометрик паспорт олиш учун электрон навбат тизими жорий қилинишини билдирди.

2 май кунги матбуот анжуманида Ички ишлар вазири чиқиш визаси тизимини бекор қилиш ҳақида гапирмади.

Ўзбекистонликлар ҳаракат эркинлигини кескин чекловчи чиқиш визаси аҳолининг кенг

дастурининг 76-моддасида 2017 йилнинг 3-чораги ичида ИИВ, ТИВ, МХХ, ДБК, Бош прокуратура, Олий суд, Адлия вазирлиги, Ахборот технологиялари вазирлиги, Туризмни ривожлантириш давлат кўмитасига “паспорт тизимини такомиллаштириш орқали хорижга чиқиш учун рухсатнома (стикер) расмийлаштириш тартибини бекор қилиш” вазифаси юклатилган.

Ўзбекистон ўз аҳолисининг хорижга чиқиши учун мажус текширув тизими ва стикер жорий қилган дунёдаги санокли давлатдан бири ва чиқиш визаси тизими йиллардан бери ҳам маҳаллий, ҳам халқаро ҳуқуқ фаолларининг кескин танқидига учраб келмоқда.

ЎХХ хабарлар бўлими

Қасрдан яна СИЗОга

Киев Апелляция суди Акбарали Абдуллаевни экстрадиция текшируви давомида уй қамоғидан вақтинчалик сақлаш изоляторига қайтариш ҳақидаги прокуратура сўровини қондирди.

Акбарали Абдуллаев 19 апрель куни СИЗОдан президент Порошенко яшайдиган Козин қишлоғига кўчган эди.

Киев шаҳар прокуратураси матбуот котиби Надя Максимец Озодлик билан суҳбатда апелляция суди прокуратура шикоят аризасида келтирилган хавотирларни асосли деб топганини билдирди:

– Апелляция суди шикоятимизни қондирди ва Абдуллаевни экстрадицион ҳибсда сақлаш учун етарли асослар бор, деб топди. 27 апрель куни Абдуллаев суд залидан тергов изоляторига қайтарилди, – деди Максимец.

Украина қонунчилигига кўра, шахсни экстрадицион ҳибсда ушлаш бир йилга чўзилиши мумкин. Аммо ҳар икки ойда прокуратура бундай ҳибсни чўздиришни такозо қилувчи асослар билан судга мурожаат қилиши ва ҳибсда қолдириш-қолдирмаслик бўйича суд қарор чиқариши керак.

19 апрель куни прокуратуранинг шундай сўровини кўриб чиққан Киев шаҳар Печерский район суди ҳаками Светлана Шапутько Акбарали Абдуллаевга нисбатан қўлланилган эҳтиёт чорасини ўзгартириш ва уни вақтинчалик тергов изоляторидан (СИЗО) уй қамоғига чиқаришга қарор қилган эди.

Бу қарор ортидан Ўзбекистон марҳум президенти қайинжияни Киев яқинидаги Козин қишлоғида ўз адвокатлари ижарага олган виллага уй қамоғига чиқарилган эди.

Абдуллаевнинг экстрадиция масаласи ўрганилаётган муддатда уй қамоғидан қочиш кетиш эҳтимоли мавжудлигини таъкидлаган Киев шаҳар прокуратураси район суди қарори устидан дарров шикоят аризаси киритган эди.

Абдуллаевнинг украин олигархлари қишлоғи сифатида танилган Козиндаги ҳаёти ўн кунга етмай – 27 апрель куни Киев апелляция суди уни яна СИЗОга қайтарди.

Марҳум президент Ислон Каримовнинг қайинжияни бўлган 33 яшар Акбарали Абдуллаев Ўзбекистон Жиноят Кодексининг 167-моддаси (ўзлаштириш ва

Акбарали Абдуллаев тергов изоляторига қайтарилди

растрата йўли билан талон-тарож қилиш), 178-моддаси (чет эл валютасини яшириш), 209-моддаси (мансаб сохтакорлиги) ва 243-моддаси (жиноий фаолиятдан олинган даромадни яшириш) жиноятларида айбланмоқда.

У жорий йилнинг 14 январида Киев аэропортида паспорт текширувидан ўтаётган пайтда чегарачилар томонидан ушланган. Чегарачиларга Доминикан Республикаси ва Ўзбекистон паспортларини кўрсатган Абдуллаевнинг Ўзбекистон томонидан халқаро кидирувга берилгани аниқлангач, у ҳибсга олинган эди.

Прокуратура танқидларни рад этди

Акбарали Абдуллаевнинг 27 апрель кунги суд қарори билан уй қамоғидан яна изоляторга қайтарилиши, уни ҳимоя қилаётган адвокатлар гуруҳининг эътирозига сабаб бўлди.

Ана шу эътирозларга қўшилган украиналик сиёсатшунос Вадим Карасев маҳаллий матбуотда Киев апелляция маҳкамаси қарорини Украинанинг халқаро майдондаги обрўсига путур етказадиган ҳаракат сифатида баҳолади.

“Украина Апелляция суди тушида Абдуллаевни Тошкент турмаси тутқунлигида кўраётган ўзбек элитаси билан очикдан-очик тил бириктирди. Агар Абдуллаев уй қамоғи шароитида қоида бузмаган бўлса, уни СИЗОга қайтаришга нима ҳожат бор эди? Ёки прокуратурадагилар Абдуллаевнинг қочиш кетишидан

кўркдими? Ўтган бир ҳафта ичида, у хоҳласа, 10 марта қочиш кетган бўларди”, деб ёзди 10 май куни Карасев.

11 май куни Озодлик билан суҳбатда Киев прокуратураси расмийси бу каби танқидларни жавоб беришга арзимайдиган, деб баҳолади:

– Жиноий ишга оид материалларни билмайдиган, экстрадицион текширув тафсилотидан беҳабар сиёсатшуносларнинг бу каби танқидлари ўринсиз. Прокурор, мавжуд материаллардан келиб чиқиб, Абдуллаевга нисбатан экстрадиция текшируви борар экан, уни СИЗОда сақлашга етарли асос бор ва ҳибс энг тўғри эҳтиёт чораси, деган ишончда, деди прокуратура матбуот котиби.

Максимецнинг таъкидлашича, экстрадицион текширув ҳулласидан келиб чиққан ҳолда, Абдуллаевни Тошкентга бериш-бермаслик ҳақидаги сўнгги қарорни Украина Бош прокуратураси чиқаради.

Абдуллаевни экстрадиция қилиш ҳақида расмий сўров юборган Ўзбекистон Бош прокуратураси ҳозирга қадар жамоатчиликка бу жараёнга оид бирор маълумот тақдим қилган эмас – прокуратура сайтида Абдуллаевга ўтганда очилган жиноий иш ҳақида ҳам, унинг Украинада қўлга олиниб, экстрадиция қилиш сўралгани ҳақида ҳам хабар йўқ.

Ўзбек ҳамкасбларининг Украина прокуратураси ўтказётган экстрадицион текширувда қанчалик

(Давоми кейинги саҳифада)

(Давоми: Боши олдинги саҳифада)

фаоллиги, уларга Абдуллаевни сўроқ қилиш имкони берилган-берилмагани ҳақидаги саволга Киев прокуратураси расмийси, “бу ҳақда ўзида аниқ маълумот йўқ”лигини айтди.

“Қувасой мафияси”

Президент рафикаси Татъяна Каримованинг жияни Акбарали Абдуллаев узоқ йиллар Фарғона водийсидаги аксар сердаромад соҳаларни ўз норасмий назоратида ушлаб келган.

2012 йилда Ўзбекистонда ёнилги тақчиллиги юзага чиқиши ортидан мамлакатдаги энг йирик Фарғона нефтни қайта ишлаш заводида кенг қўламли рейдлар ўтказилган ва бу жараён давомида заводнинг 60 га яқин раҳбар-ходими ҳибсга олинган эди.

Мазкур жараён давомида берилган кўрсатмалардан нафақат бу завод, балки умуман водийдаги нефт олди-сотдиси устидан назоратнинг “Қувасой мафияси” деб аталган гуруҳ қўлида экани, бу гуруҳнинг эса, президент

қайинжияни Акбарали Абдуллаевга бўйсунуши аниқланган.

2012 йилга қадар Фарғона водийсидаги сердаромад бизнес тизимларини тўлиқ назоратида ушлаб келгани айтиладиган Акбарали Абдуллаев бизнес империяси таркибида Фарғона нефтни қайта ишлаш заводидан ташқари, Қувасой цемент заводи, “Фарғона текстиль”, “Silver Silk”, “Кварц”, “Қувасой текстиль”, “Қувасойпромстрой” каби фабрика ва ширкатлар, ўнлаб савдо мажмуаси, “Осиё” меҳмонхоналар тармоғи бўлган. Акбарали Абдуллаевнинг Европа, хусусан, Латвиядаги кўплаб қимматбаҳо кўчмас мулк эгаси экани айтилади.

Тергов материалларига кўра, Акбарали Абдуллаев ҳам ўз вақтида Фарғона вилоятидаги ноқонуний ҳаракатлар эвазига топилган камида 800 миллион АҚШ долларини нақд кўринишда мамлакатдан олиб чиқиб Европа банкларида жойлаштирган.

Акбарали Абдуллаевга Фарғона шаҳар прокуратураси Ўзбекистон Жиноят Кодексининг 164,

184-моддалари бўйича талон-тарож ва солиқ тўламаганлик айблари билан жиноий иш очган. Кейинчалик Бош прокуратура бу айблар устига пора олишга оид 210-моддани ҳам қўшган.

Абдуллаев 2013 йил 10 октябрда иктисодий жиноятларда айбланиб, шахсан Ислоҳ Каримов буйруғи билан ҳибсга олинган ва 2014 йил ноябрида дастлаб 15 йилга озодликдан маҳрум этилган, сўнгра жазо муддати 6 йилу 6 ой этиб белгиланган эди.

Озодликка маълум бўлишича, Абдуллаев қамалишидан икки ярим йил ўтиб, шартли озод этилган, бироқ президент Ислоҳ Каримов 2 сентябрда вафот этишидан кўп ўтмай, мамлакатни тарк этмаслик ҳақидаги тилхатга қарамай, Ўзбекистондан яширинча чиқиб кетган.

Суд реестридан маълум бўлишича, Тошкент шаҳар Яшнобод туман суди 2016 йил 15 октябрда Акбарали Абдуллаевни ушлаб, Ўзбекистонга келтириш ҳақида қарор чиқарган.

Манба: “Озодлик” радиоси

“Отатуркнинг оиласига, номусига тил теккизганларнинг барчаси валадизинодир”

Сўнгги кунларда Туркиянинг Миллиятчи ҳаракат партияси (МНР) таркибидан “йўқ” дегувчилар тарафдори бўлгани учун чиқариб юборилган мустақил депутат Исмоил Ўқ (İsmail Ok), Отатуркни ҳақорат қилганларни кескин танқид қилиб, “Туркия Республикаси давлатининг асосчиси, бош қўмондони Ғозий Мустафо Камол Отатуркнинг оиласи ва номусига тил теккизганлар инсофсиз, виждонсиз, пасткаш итларнинг барчаси валадизинодирлар” деган. Ўқ, Туркия Олий Мажлиси (Türkiye Büyük Millet Meclisi) раисига ҳам ушбу гап тегишли бўлган шахслар билан боғлиқ 5 та савол берди.

Балиқшаҳардан мустақил депутат Исмоил Ўқ, Туркия Олий Мажлисида ташкил этилган матбуот мажлисида долзарб баённомалар берди. Исмоил Ўқ, Отатуркни ҳақорат қилаётган кишиларни қўллаб-қувватловчилари борлигини, буларни фош қилиб

қонун олдида жавобгарликка тортиш кераклигини айтди.

Исмоил Ўқ шундай деди: “Сўнгги кунларда баъзи ақли жойида бўлмаган кишилар Отатуркнинг оиласига, номусига тил теккизиб, оғизларига эрк бериб юборгани кузатилди. Очiq ва аниқ бир тарзда айтаманки Туркия Республикаси давлатининг асосчиси, бош қўмондони Ғозий Мустафо Камол Отатуркнинг оиласи ва номусига тил теккизганлар инсофсиз, виждонсиз, пасткаш итларнинг барчаси валадизинодирлар. Бу разиллар ҳақида гапиришнинг кераги ҳам йўқ. Бу инсофсизлар жасоратни ким ёки кимлардан олмоқда? Бутун масала буларни қўллаб-қувватлаган одамлар ва ташкилотларни фош қилиб, қонун олдида жавобгарликка тортилишидир. Адолат ва тараққиёт партиси (АКР)дан бўлганлар ҳокимиятлар бу ақлсизларга шубҳали конференциялар

бердириш учун навбатга турганлар”.

“Бу ақлсизлар нашр қиладиган газетага Туркия Олий Мажлиси обуна бўлганми?”

Исмоил Ўқ, Отатуркни ҳақорат этган кишига алоқадор бўлган Мажлис раиси Исмоил Қаҳрамон (İsmail Kahraman)дан шуларни сўради: “Туркия Олий Мажлиси бу ақлсизлар чиқарадиган газетага обунани? Обуна бўлса, обуналиги бекор қилинганми? Туркия Олий Мажлиси бугунга қадар бу инсофсиз чиқарган газета учун қанча ҳақ тўлаган? Бу ақлсиз FETÖ (Фатхуллоҳ террор ташкилоти) чи, бунга китоб ва теледастурлари ҳужжатдир. 17-25 декабрдан сўнг телеэкранларда FETÖ га мақтовлар ёғдиргандан кейин ҳам ҳибсга олинмади, унинг орқасидаги куч ким ва прокурорлар неча ҳаракатга кечмадилар? Йўқса Отатуркни ҳақорат қилиш учун FETÖ террор ташкилотига аъзолигига кўз юмилмоқдами?”

Манба: sozcu
Туркия туркчасидан
ўзбекчалаштирилди

Жорий йилнинг 29 апрель куни турмуш ўртоғимнинг туғишган холаси оламдан ўтгани ҳақида Фарғонадан шум хабар келди. Биз жаназанинг соат 14-00 га белгиланганидан воқиф бўлганимиздан кейин олдимизда 7 соат вақт борлигини инобатга олиб оилавий йўлга отландик. Қўйликдаги “Водий” автобекатидан енгил автомашинага миндик. Ёллаган уловимиз икки соатда Оҳангарон, Ангрен шаҳарларидан ўтиб, “Қамчик” довоидаги “Чинор” ИПХ бекатига кириб борди.

Постда ҳар доимгидек машиналар турнақатор саф тортиб тургани боис машинамиз маскандан сал кам 1 км. узоқликда тўхтади. Олдимиздаги машиналарнинг олдинга томон интилишлари ниҳоятда суст. Бундай аҳволда биз постда 1 соат қолиб кетишимиз табиий. Шуни инобатга олиб, мен ҳайдовчининг қаршилигига қарамай автомобилдан тушиб, масъул ходимларга вазиятни айтиб тушунтириш мақсадида ИПХ масканига бордим.

Маскандан 10 дан кўп ички ишлар, фавқулодда вазиятлар ҳамда чегара қўшинлари ходимлари бор экан. Шундай бўлса-да, турнақатор бўлиб навбат кутиб турган машиналарни ва улар ичидаги йўловчиларнинг паспорт, ҳужжатларини ҳар икки томон – кириш ва чиқиш томонда атиги 1 нафар ходим боқибегам, шошилмасдан текширмоқда. Қолганлари эса ён-атрофда бир-бирига гап сотиб, ҳазил-ҳузил қилиб турибди.

Мен ойнали кабинетда ўтирган уч нафар милиция ходимига юзландим. Уларга вазиятни айтиб тушунтирдим. Улардан бири машинамиз орқада бўлса қандай қилиб тез ўтказиб қўйишини, навбати билан ўтаверишини айтишди. Мен милиция катта

Бегоналашаётган Фарғона водийси

лейтенантига (аслида, ҳар бир ходим кўкрагига исми-шарифи ёзилган шахсини тасдиқловчи бейжик тақиб олиши керак) машинамиз иккинчи линияда турганини, кўшимча линия орқали маскандан кириб келиш мумкинлигини билдирдим.

Аммо бунга “ҳамманинг жаназага шошаётганини, уларнинг ҳар бири талабини бажаролмаслигини” билдирган билимдон миршаб рўйхушлик бермади. Қандайдир йўллар орқали ёғли жойга ишга жойлашган милицияга: машина ва йўловчилар ҳужжатларини кўпчилик бўлиб тезроқ текшириш мумкинлигига, бир киши ишлаб беш кишининг гап сотиб ўтирганига оид фикрим ҳам ёкмади. Шу тариқа “Чинор” постида нақ 52 минут қолиб кетдик. Бунинг ҳисобига жаназа йиғинига ҳам етиб бора олмадик.

Фарғонадан Тошкентга қайтишимизда ҳам худди шундай ҳолат, фақат бу сафар “Чинор”

бир шаҳридан иккинчи шаҳрига етиб бора олмаслик, бунга сунъий тўсиқларнинг йўл бермаслиги, дунёвий маданиятдан орқада қолаётганимиз ҳар қандай кишини нафратлангирса керак.

Гарчи, бир давлатга қарашли вилоятдан-вилоятга, шаҳардан шаҳарга бориб-қайтишда ватандошлар ҳаракатини чеклаш, улар устидан жиддий назорат ўрнатиш (фавқулодда вазиятлар бундан мустасно) халқаро талабларга жавоб бермаса-да, “Қамчик” довоининг нейтрал зона эканини инобатга олган ҳолда бу каби саъй-ҳаракатларга қарши чиқмаслик мумкин эканини ҳам эътироф этмай иложимиз йўқ.

Аммо, бундай ҳаракатлар инсон ҳақ-ҳуқуқларини топташ, одамийлик презумпциясига зид ҳаракат қилиш эвазига эмас, ўзаро англам, касбга содиқлик ва бошқа манфаатли ҳаракатлар руҳида амалга оширилса, у ҳолда халқни тушунган, ҳурмат қилган, қадрлаган, эъзозлаган ҳукуматга ва унинг сиёсатига ким қарши чиқади?

Ҳа, Ўзбекистоннинг тараққиёти учун тинчлик ва барқарорлик энг асосий шарт саналади. Бирок, фикри ожизимча, бундай тинчлик ва барқарорликни ватандошларнинг қалб тинчлиги, ҳаловати, хотиржамлигини бузиш эвазига амалга ошириш мақсадга мувофиқ эмас.

Рузибай Азимий
facebook.com

ИПХда эмас, “Наманган” ИПХда содир бўлди...

Европадан Осиёга, Осиёдан Африкага, Америкадан Австралияга, хуллас, бир китъадан иккинчи китъага етиб бориш мумкин бўлган бугунги тараққий топган замонда Ўзбекистоннинг

Ўзбекистон дин эркинликлари бўйича махсус маърузачини таклиф қилади

11 май куни БМТ инсон ҳуқуқлари бўйича Олий комиссари Зейд Раад Аль-Хусейннинг ташрифи якунланди. Ташрифнинг бош натижаси 15 йиллик танаффусдан сўнг ўзбек ҳукумати томонидан БМТнинг дин эркинликлари бўйича Махсус маърузачисининг мамлакатга таклиф этилиши бўлди. Тошкентдаги матбуот анжуманидаги ўз якуний нутқида у, сўнгги 24 йил ичида БМТ инсон ҳуқуқлари бўйича Олий комиссарининг илк ва ягона ташрифи эканини таъкидлади. Ундан олдинги олти комиссар гарчи бир неча бор бошқа марказий осие давлатларига келишган бўлишсада ҳеч қачон Ўзбекистонга таклиф қилинмаганини билдирди.

Олий Комиссар Шавкат Мирзиёев билан 90-минутлик учрашув ўтказди, „бунинг давомида биз кўплаб таянч нуқталарини топдик ва қатор конкрет қадамларни келишиб олдик“, деди у. Уша куни Адлия вазири, ИИВ раҳбари ва мамлакат Бош прокурори билан ҳам учрашувлар ўтказди.

БМТ бош ҳуқуқ ҳимоячиси ўз нутқида 2017-2021 йилларга мўлжалланган Президент стратегиясини олқишлашини билдирди ва ҳукуматни стратегия бўйича инсон ҳуқуқлари соҳасидаги амалий натижаларга эришишга чақирди. „Ўз-ўзидан англашиладики, режа ва ниятлар – бир томон, натижалар – эса бошқа бир нарсадир,

айниқса инсон ҳуқуқлари ҳақида гап кетар экан, ҳукумат кўпинча чиройли ваъдалар беради, бироқ уларни реал ўзгаришлар билан мустаҳкамламайди“, дея урғулади у.

Олий комиссар шунингдек, сиёсий маҳкумлар муаммосига ҳам тўхталди. «Мен ҳукуматга – иложи борича тезроқ, кўпроқ миқдордаги сиёсий маҳкумларни озод этишда давом этиш илтимоси билан мурожаат қилдим, уларнинг айримлари анчайин муаммоли суд жараёнларида узоқ муддатларга ҳукм қилинишган», деди жаноб Зейд Раад Аль-Хусейн.

У қийноқлар ва шафқатсиз муносабатнинг бошқа шакллари Ўзбекистоннинг Қийноқларга қарши конвенциядаги мажбуриятларидан келиб чиққан ҳолда мутлақо тўхтатишга чақирди.

Қийноқлар қўллаш «кўп йиллардан буён Ўзбекистоннинг халқаро обрўсига путур етказиб келаётган эди. Ҳукуматнинг бу масалани кўришидан мен хурсандман», деди у.

Ўзининг чиқишида шунингдек у, болалар меҳнатининг тўхтатилишини ҳам олқишлади ва Ўзбекистон ҳукумати пахта терими даврида давом этаётган катталарни мажбурий меҳнатга жалб қилиш тизимига чек қўйишга чақирди.

Ва ниҳоят Олий комиссар «2005 йилнинг 13 майида Андижонда юз берган даҳшатли воқеаларни» суриштиришга чақирди. «Олдинга

қараб юриш муҳим бўлгани ҳолда, ўтган воқеаларга баҳо бериш, қурбонларни унутмаслик ва уларнинг саволларига жавоб топиш ҳам шунчалик муҳим», деди у Тошкентдаги нутқида.

Олий мартабали меҳмон ўз нутқида ҳулоса ясаб, унинг назарида Ўзбекистон чорраҳа олдида турганини таъкидлади. „Мирзиёевнинг президентлик иқтидорига келиши билан пайдо бўлган ажойиб конструктив таклиф, режа ва инсон ҳуқуқлари бўйича янги қонунчиликлар кўлами бор. Бу ислохотларни мувафақиятни адо этиш мамлакат келажагини ўзгартирадиган самара бериши мумкин. Бу узоқ ва машаққатли йўлдир, унда тўсиқлар ва омадсизликлар бўлиши мумкин, бироқ ишонаманки – сафар бошланди“.

БМТ Олий комиссари Тошкентдан қайтгач «Ўзбекистон мустақил ҳуқуқ ҳимоячилари ташаббус гуруҳи (УМҲҲТГ) баёнот тарқатди, бунда «қийноқлар, таҳқирлар ва диний мотивга кўра қамалганларга муддат қўшиш давом этаётгани» айтилади.

УМҲҲТГ пресс-релизида илгари «экстремистик диний ташкилот»да иштирок этганликда айбланиб қамалган, бироқ муддатини ўтаб бўлган маҳкумлар ака ука Мирзаевларга қийноқлар ва муддат қўшиб берилганини мисол қилиб келтиради.

Манба: Eltuz.com

Мен 68 ёшдаман. Кўп раҳбарлик лавозимларида ишладим.

Тизимни ичидан анча яхши биламан. Узим иқтисодчиман.

Бир мисол; ижтимоий соҳага Союз бюджетдан одам бошига РСФСР да 2 рубль 76 тийин, Ўзбекистонда бу кўрсаткич 37 тийин ёки бизга қараганда 9 баробар Россияда яшаётганларга кўп эди.

Ўйтимой соҳа бу мактаблар, болалар боғчалари, спорт иншоатлари, маданият уйлари ва ҳоказолар, шунинг учун спортсменлар биздан қарийб йўқ эди.

Боксдан Руфат Рискіев, Собир Рўзиев эди ва тамом.

Ҳозир бу кўрсаткич 300 баробар кўп булса керак.

Мактаблар олдин 37 фоизгина типовой, уларни 9 фоизидан спорт зал бор эди. Гапираверса гап кўп.

Шунинг учун ҳар куни Оллоҳга шукур киламан Россиядан ажратгани учун. Нима кўргиликлар бошимизга солмади улар.

Фақат биз қурбон бердикку. Эсланг; 1918 йилги Арман дашноқларидан иборат поленинг Қўқон қирғини, Босмачилар деб

Совет Иттифоқи ҳақда хотиралар

қиршиди, Колхозга кирмаяпсилар деб қулоқ қилиб Сибир ўрмонларида мужик қилиб дарахт кестириб қанча одам ўлди, 1937-41 йиллар бутун зиёлиларни отишди, қамоқда Сибир Магаданда саклаб қирғин қилди. Урушда 1 млн 632 минг, шундан 643 минг киши ўлди, 612 минг ярадор бўлиб кайтди.

Уришдан келганларни 46 мингини ёмон уришгансан деб НКВД яна 5-14 йилга қамади, 1959-65 йилларда яна планни собатаж қилдиларинг деб, ҳар 3 тадан битта раисни қамашди.

1983-1990 йиллар пахта иши деб табелчидан Республика раҳбаригача қамашди. Қанчалари қийноқ ва таҳқирларга чидай олмай ўзини ўзи ўлдиришди.

Масалан Рўза Каримовани ақаси Қашқадарё обкомини биринчи котиби Ғоипов Р.Г ўзини уйда қамоққа олишга келган терговчилар олдида сўйиб ташлаб ўзини ўзи

ўлдирди.

Республика Ички ишларининг ажойиб вазири, армия генерали Қудрат Эргашев ўзини отди. Бундай фактларни юзлаб келтириш мумкин.

Яна 1873 йилдан Царский армияни Самарқандда қамалидаги хунрезликлар, Тошкент, Бухора, Андижон, Фарғона, Когондаги, Жиззах қўзғолонини қонга бўялиши, Дукчи Эшон ҳаракатини бостирилишичи, қирғинликларчи.

Қани айтингчи улардан ҳеч қачон фаровонлик кўрмаган халқ Россияга яна қўшилиши мумкинми. Ушаларга мен келтирган далилларни ўқиб бериб оғзини ёпинг. Соғ бўлинг. Мустақиллигимизни асрайлик. Бундай олийжаноб халқимиз ва жаннатмақон заминимиз билан албатта буюк келажақ қурилажак.

Олламурад Исакулов
facebook.com

“ERKIN YURT”

интернет-газетаси

Ўзбекистон Халқ Ҳаракати расмий
нашри

www.uzxalqharakati.com/erkinyurt

Мухаррир: Нурбек Саломов